

Seat No. : _____

SM-118
September-2020
B.A., Sem.-VI
CC-315 : Sanskrit
(Nibandh Lekhan)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના :** (1) વિભાગ – I માં દરેક પ્રશ્ન સમાન ગુણ ધરાવે છે.
Instruction : All Questions in Section – I carry equal marks.
(2) વિભાગ – I માંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નના જવાબ લખો.
Write the answer to any **three** questions from Section – I.
(3) વિભાગ – II માં પ્રશ્ન 9 ફરજિયાત છે.
Question 9 in Section – II is compulsory.

વિભાગ – I
Section – I

1. વૈશેષિકદર્શન અનુસાર પ્રત્યક્ષ અને અનુમાન – પ્રમાણ ચર્ચો. 14
Discuss the thought of પ્રત્યક્ષપ્રમાણ and અનુમાનપ્રમાણ according to વૈશેષિકદર્શન.
2. ભારતીય દર્શનમાં પ્રમાણ વિચાર સમજાવો. 14
Explain the thought of ‘પ્રમાણ’ in Indian Philosophy.
3. મહાકાવ્યના લક્ષણો આપી કુમારસંભવમ્નું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. 14
Give the characteristics of on epic and evaluate ‘કુમારસંભવમ્’ as an epic.
4. શિશુપાલવધમ્ મહાકાવ્યનું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. 14
Critical evaluation of an epic શિશુપાલવધમ્.
5. ભવભૂતિના નાટકોના નાયકોનું પાત્રલેખન કરો. 14
Characteristics the heroes of Bhavabhuti’s plays.
6. શકુન્તલા, ઉર્વશી અને માલવિકાના પાત્રાની વિશેષતાઓ વર્ણવો. 14
Describe the characteristics of Shakuntala, Urvashi and Malvika.

7. વૈદિક દેવતાઓનું વર્ગીકરણ કરી, ઈન્દ્ર અને વિષ્ણુ વિષે નોંધ લખો. 14
Differentiate Vedic Deities and write a detailed note of ईन्द्र: and विष्णु:.

8. વૈદિક દેવતાઓના સ્વરૂપ વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો. 14
Write a Descriptive note on form of Vedic Deities.

વિભાગ – II
Section – II

9. નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (કોઈપણ ચાર) 8
Answer the following questions by choosing the correct option. (any four)

- (1) પંચાવયવ એ કયા પ્રમાણનું અંગ છે ?
(a) શબ્દ (b) પ્રત્યક્ષ (c) અનુમાન
- (2) મોક્ષએ આત્યંતિકી દુઃખનિવૃત્તિ છે તેમ કોણ માને છે ?
(a) વૈશેષિકો (b) મીમાંસકો (c) જૈનો
- (3) રઘુવંશમ્ મહાકાવ્યમાં કેટલા સર્ગ છે ?
(a) 20 (b) 19 (c) 22
- (4) કુમારસંભવમ્ મહાકાવ્યનો મુખ્ય રસ કયો છે ?
(a) વીર (b) શૃંગાર (c) કરુણ
- (5) દુષ્યન્ત કયા દેશનો રાજા છે ?
(a) પાંચાલ (b) ગાંધાર (c) હસ્તિનાપુર
- (6) કોના નાટકો શૃંગાર રસ પ્રધાન છે ?
(a) ભવભૂતિ (b) ભાસ (c) કાલિદાસ
- (7) સર્વોપરિ દેવતા કોણ છે ?
(a) વાયુ (b) ઈન્દ્ર (c) વિષ્ણુ
- (8) પુરોહિત: પદ કોના માટે વપરાય છે ?
(a) વરુણ (b) અગ્નિ (c) ઈન્દ્ર

Seat No. : _____

SM-118

September-2020

B.A., Sem.-VI

CC-315 : Sanskrit (Optional)
(Vyakaran)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) All Questions in Section – I carry equal marks.
(2) Attempt any **three** questions in Section – I.
(3) Question 7 in Section – II is compulsory.

Section – I

1. स्वरसन्धिना प्रकारो ज्ञायावी, उदाहरण सहित नोध लभो. 14
Write a note on types of स्वरसन्धि with examples.
2. विसर्गसन्धिना प्रकारो ज्ञायावी, उदाहरण सहित नोध लभो. 14
Write a note on types of विसर्गसन्धि with examples.
3. सूचना मुजुअ करो : 14
Do as directed :
- (1) त्वं वेदं पठति । (वाक्य सुधारो / Correct the sentence)
- (2) पिता _____ क्रुध्यति । (पुत्रनुं योज्य रूप भूओ / Write the appropriate form of पुत्र)
- (3) वृक्षं फलानि सन्ति । (वाक्य सुधारो / Correct the sentence)
- (4) देवदत्त वेद वांथीने पंडित थाय छे. (संस्कृतमां अनुवाद करो / Translate in Sanskrit)
- (5) इन्द्रः सोमरसं पिबति । (कर्भणि प्रयोग करो / Change into passive voice)
- (6) (a) सप्त + ऋषिः (b) कस् + चित् (सन्धि करो / Do सन्धि)
- (7) (a) प्रत्येकम् (b) रामशीकते (सन्धि छोडो / Desolve the सन्धि)

4. सूयना भुज्ज करो. 14
- Do as directed :
- (1) हुं माताने वंदन करुं छुं. (संस्कृतभां अनुवाद करो / Translate in Sanskrit)
- (2) सीता रामस्य सह वनं गच्छति । (वाक्य सुधारो / Correct the sentence)
- (3) प्रियंवदा हसति । (√कृ धातुनो उपयोग करी वाक्य इरी लभो. / Apply √कृ and rewrite the sentence.)
- (4) सः कमलं पश्यति (ह्यस्तन भूतकाणनो प्रयोग करो / Apply the form of ह्यस्तन भू.का.)
- (5) मयूरः नृत्यति । (भावे प्रयोग करो / Change into impersonal passive)
- (6) राम अने माला शब्दोना यतुर्थी अेकवचननां इपो लभो.
- (7) √नी अने √रक्ष् धातुना सम्बन्धक भूतकृदन्तना इपो लभो.

5. 'पाणिनीय शिक्षा' ना आधारे 'त्रिषष्टिश्चतुःषष्टिर्वा वर्णाः' पर सविस्तार नोध लभो. 14
- Write a detail note on 'त्रिषष्टिश्चतुःषष्टिर्वा वर्णाः' according to 'पाणिनीय शिक्षा'.

6. संस्कृत-व्याकरणशास्त्रभां पाणिनीय शिक्षानुं स्थान यर्यो. 14
- Discuss the status of 'पाणिनीय शिक्षा' in Sanskrit grammar.

Section – II

7. नीचेनी ખાલી જગ્યા પૂરો : (કોઈપણ આઠ) : 8
- Fill in the blanks. (any **eight**)
- (1) मृगः जलं _____ धावति । (पीतः, पीत्वा, पिबति)
- (2) गङ्गा _____ प्रभवति । (हिमालयात्, हिमालये, हिमालयं)

- (3) विद्वान् सर्वत्र _____ । (पूज्ये, पूज्यते, पूज्येते)
- (4) न वर्णः _____ (उष्मः, अन्तस्थः, अनुनासिकः)
- (5) वयं मन्दिरं _____ । (गच्छामः, गच्छथ, गच्छामि)
- (6) रामेण रावणः _____ । (हतम्, हता, हतः)
- (7) छात्रैः _____ पठ्यन्ते । (श्लोकान्, श्लोकाः, श्लोकैः)
- (8) कामुकेन दास्यै धनं _____ । (दत्तम्, दत्ता, दत्तः)
- (9) सत्यमेव _____ । (जयति, जयते, जयन्ति)
- (10) _____ नारी स्वर्णमुद्रां नीत्वा पलायिता । (एकम्, एकः, एका)
- (11) रामः स्वर्णमृगं _____ अगच्छत् । (नेतुम्, नीतः, नीतम्)
- (12) श्री गुरवे _____ । (नमः, नमामि, नमसि)
- (13) लटलकार _____ (भूतकाण, भविष्यकाण, वर्तमानकाण)
- (14) सह योगे _____ विभक्तिः । (चतुर्थी, पंचमी, तृतीया)
-

Seat No. : _____

SM-118
September-2020
B.A., Sem.-VI
CC-315 : Sanskrit
(Computer Kala)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના :**
- (1) દરેક પ્રશ્ન સામે તેનાં ગુણ લખેલાં છે.
  - (2) પ્રશ્ન 1 થી 8 સુધીમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો.
  - (3) ઉત્તરવહીમાં જે પ્રશ્નનો ઉત્તર આપો તેનો જ પ્રશ્ન ક્રમાંક લખશો.
  - (4) પ્રશ્ન 9 અનિવાર્ય છે.

વિભાગ – I

1. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :
  - (1) કોમ્પ્યુટરનો પરિચય આપી તેના પ્રમુખ કાર્યો લખો. 7
  - (2) ડેક્સટોપનો પરિચય આપી, સંસ્કૃત ટાઈપિંગની પદ્ધતિ લખો. 7
2. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :
  - (1) M.S. Word શરૂ કરવાની પદ્ધતિ લખી તેના કાર્યો લખો. 7
  - (2) M.S. Word ના મેનૂબારનો પરિચય આપી પેજસેટપની આવશ્યકતા સમજાવો. 7
3. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :
  - (1) પાવરપોઈન્ટ પ્રજેન્ટેશનની ઉપયોગીતા સમજાવો. 7
  - (2) પાવરપોઈન્ટ પ્રજેન્ટેશન બનાવવાની રીત લખો. 7
4. ટૂંકમાં પરિચય આપો. 14
  - (1) સ્લાઈડ શો
  - (2) ડિઝાઈન
  - (3) રિપ્લેસ
  - (4) ટેસ્ટ બોક્સ
  - (5) એનીમેશન
  - (6) ટાઈટલ, સબટાઈટલ
  - (7) પિક્ચર

5. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :
- (1) Internetનો પરિચય આપી તેના કોઈ પાંચ પ્રમુખ ઉપયોગો લખો. 7
- (2) સંસ્કૃતથી લગતી કોઈ પાંચ વેબસાઈડના નામ લખી, એક વેબસાઈડનો સંક્ષિપ્ત પરિચય આપો. 7
6. ટૂંકમાં પરિચય આપો. 14
- (1) E-mail I.D.
- (2) Password
- (3) ડોમેન
- (4) હોમ પેજ
- (5) વાયરસ
- (6) સર્ચ
- (7) OTP
7. કોમ્પ્યુટરના વિવિધ કાર્યો માટે કોઈ 14 શોર્ટકી લખો. 14
8. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો :
- (1) MS Excel શરૂ કરવાની પદ્ધતિ અને તેના કાર્યો લખો. 7
- (2) MS Excelમાં ગ્રંથસૂચી બનાવવાની પદ્ધતિ લખી તેના લાભો લખો. 7

વિભાગ – II

9. (A) નીચેનામાંથી કોઈ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ ટૂંકમાં આપો : 3
- (1) વર્કશીટમાં રો અથવા કોલમ ઉમેરવા શું કરશો ?
- (2) નવી વર્કશીટ ઉમેરવા શું કરશો ?
- (3) MS Excelમાં નવો ડોક્યુમેન્ટ કયા નામે ઓપન થાય છે ?
- (4) ફોર્મેટ શું છે ?
- (5) MS Excel ઓટોસમનો ઉપયોગ લખો.
- (6) ચૂજર આઈડીનો ઉપયોગ લખો.

- (B) નીચેનામાંથી કોઈ બે ખાલી જગ્યાઓ સામે આપેલાં યોગ્ય વિકલ્પથી પૂરો : 2
- (1) વર્ડ ડોક્યુમેન્ટમાં “પિક્ચર” _____ મેનુમાં જઈને ઉમેરાશે. (Insert, Edit, Table)
  - (2) મેનૂબારમાં “ટૂલબાર” ઉમેરવા _____ મેનુનો ઉપયોગ કરાશે. (Insert, Edit, View)
  - (3) કોઈપણ કાર્ય સેવ કરવા _____ મેનુમાં જશો. (Insert, File, View)
  - (4) ઈમેલ આઈડી માં _____ ચિન્હ અવશ્ય હોય છે. (@, \$, &)
- (C) નીચેનામાંથી કોઈ ત્રણના જોડકાં જોડો. 3
(1) એક્સટરનલ સ્ટોરેજ ડિવાઈસ	(1) રૂમ
(2) વેબસાઈડનો પ્રથમ પેજ	(2) અનૂ
(3) એક ભૂલ સુધારવા માટેની પ્રક્રિયા	(3) પેન ડ્રાઈવ
(4) સંસ્કૃત વિકીપીડિઆ	(4) હોમ પેજ
(5) ઈન્ટરનલ સ્ટોરેજ	(5) વેબસાઈડ
-